

WYŻSZA SZKOŁA OFICERSKA WOJSK LĄDOWYCH IM. GENERAŁA TADEUSZA KOŚCIUSZKI

**WSO Wojsk Zmechanizowanych
im. Tadeusza Kościuszki**

1967
1968- 1993
1994
1995- 2001
2002
2003- 2004
2005

Wydział Wojsk Zmechanizowanych

← 1 X 1967 r. →

1967
1968- 1993
1994
1995- 2001
2002
2003- 2004
2005

**WSO Inżynierii Wojskowej
im. Jakuba Jasińskiego**

Wydział Inżynierii Wojskowej

**Wyższa Szkoła Oficerska
im. Tadeusza Kościuszki**

1994 r.

1995- 2001

**Wyższa Szkoła Oficerska
Wojsk Lądowych**

1 X 2002 r.

2002

Wydział Wojsk Zmechanizowanych

Wydział Inżynierii Wojskowej

Wprowadzenie

Rodowód Wyższej Szkoły Oficerskiej Wojsk Lądowych we Wrocławiu sięga okresu I Rzeczypospolitej. W 1765 r. utworzono w Warszawie Szkołę Rycerską. Następnie dzieło kształcenia oficerów Wojska Polskiego kontynuowały Korpusy kadetów w Księstwie Warszawskim oraz Szkoła Podchorążych Piechoty w Królestwie Polskim. W l. 1809–1831 w Szkole Elementarnej Artylerii i Inżynierii, Szkole Aplikacyjnej Artylerii i Inżynierii, Szkole Podchorążych Piechoty oraz Szkole Podchorążych Piechoty i Jazdy szlify oficerskie zdobywali przyszli bohaterowie powstań narodowych. To właśnie podchorążowie Szkoły Podchorążych Piechoty w Warszawie pod dowództwem Piotra Wysockiego zainicjowali 29 listopada 1831 wybuch powstania listopadowego, na którego pamiątkę obchodzony jest Dzień Podchorążego.

W latach zaborów oraz w okresie poprzedzającym I wojnę światową kadra oficerska kształciła się w wielu polskich szkołach wojskowych na emigracji. Po odzyskaniu niepodległości w 1918 r. nastąpił dynamiczny rozwój szkolnictwa wojskowego. Utworzone wówczas szkoły oficerskie spełniły istotną rolę w przygotowaniu kadry dowódczej armii II Rzeczypospolitej. Ich absolwenci zdali trudny egzamin we wrześniu 1939 r. oraz w późniejszych walkach toczonych na frontach II wojny światowej. Z tego burzliwego okresu współczesna WSOWL dziedziczy tradycje szkół podchorążych: piechoty w Ostrowii Mazowieckiej i Bydgoszczy, kawalerii w Grudziądzu, artylerii w Toruniu i inżynierii w Warszawie. Lata II wojny światowej to historia i tradycje szkół oficerskich wojsk lądowych w Crawford w Wielkiej Brytanii, w Latrum w Palestynie, okupowanym kraju. Za początek polskiego szkolnictwa wojskowego w ZSRR można uznać zorganizowanie przy 1 Dywizji Piechoty w czerwcu 1943 r. samodzielnego batalionu szkolnego (sbs), którego zadaniem było wyszkolenie odpowiedniej liczby podoficerów piechoty uzależnionej od frontowych potrzeb 1 DP.

W składzie sbs dowódca dywizji utworzył kompanię podchorążych, która przyjęła nazwę Dywizyjna Szkoła Podchorążych (lub Oficerska Szkoła Dywizji). Miała ona, co należy zaznaczyć, charakter doraźny, obliczony na zaspokojenie najpilniejszych potrzeb kadrowych 1 DP do czasu rozwiązania problemu kształcenia polskich oficerów w szerszej skali. Nastąpiło to niebawem, dzięki utworzeniu polskiego pododdziału szkolnego w riaziańskiej Oficerskiej Szkole Piechoty im. Klimienta Woroszyłowa.

W sierpniu 1943 r. zdecydowano się na rozbudowanie wojska polskiego do rozmiarów korpusu, co wiązało się ze zwiększeniem zapotrzebowania na polskie kadry wojskowe. W związku z tym postanowiono utworzyć dwa bataliony pol-

skie pod nazwą Szkoła Oficerska 1 Korpusu PSZ. W ciągu siedmiu miesięcy działalności promowała ona 910 oficerów.

W kwietniu 1944 r., w perspektywie rozwoju PSZ do rozmiarów armii, zdecydowano o zmianie koncepcji kształcenia kadr. Miała ona polegać na scentralizowaniu szkolenia oficerów podstawowych rodzajów wojsk w jednym miejscu. W tym celu powołano Centralną Szkołę Podchorążych (CSP) PSZ, w której docelowo miało kształcić się równocześnie 2 tys. podchorążych. CSP w Riazaniu w czasie swojego istnienia, od kwietnia do grudnia 1944 r. wykształciła 932 oficerów, w tym 598 oficerów piechoty.

W sierpniu 1944 r. rozpoczęto przygotowania do przeniesienia CSP do kraju. Początkowo na miejsce stałej dyslokacji wybrano Przemyśl, w trakcie realizacji tego zamierzenia podjęto decyzję o ulokowaniu CSP w Krakowie. Przeprowadzce szkoły z Riazania do Krakowa towarzyszyły dalsze zmiany organizacyjne. 27 stycznia 1945 CSP w Riazaniu przemianowano ostatecznie na Oficerską Szkołę Piechoty nr 1 (OSP-1) z siedzibą w Krakowie. Stan liczebny szkoły wynosił wówczas 354 oficerów, 3 tys. podchorążych oraz 400 szeregowców. W październiku 1945 r. OSP-1 została przemianowana na Oficerską Szkołę Piechoty i Kawalerii nr 1. Było to spowodowane faktem, iż nadal w Wojsku Polskim znajdowały się taktyczne związki kawalerii oraz konne pododdziały rozpoznawcze w dywizjach piechoty.

W początku 1947 r. doszło do wydarzenia o ogromnej doniosłości dla dalszego rozwoju szkoły: zapadła decyzja o przeniesieniu jej do Wrocławia. Przyczyny należy upatrywać w tym, iż w ten sposób chciano w zasadniczy sposób polepszyć warunki zarówno kwaterunku, jak i nauki podchorążych. Dotychczasowe miejsce pobytu nie zapewniało bowiem właściwych warunków do szkolenia bojowego, odbijając się niekorzystnie na jego wynikach.

Na termin przeniesienia szkoły wpłynęła również kolejna reorganizacja szkolnictwa wojskowego (zlikwidowano OSP-2 i OSP-3). 7 lutego 1947 ukazał się rozkaz naczelnego dowódcy WP nakazujący reorganizację szkoły, w której wyniku rozwiązany został szwadron kawalerii, oraz powrót do nazwy Oficerska Szkoła Piechoty nr 1.

Odtąd miejscem stałej dyslokacji miały być budynki koszarowe mieszczące się przy ul. Czajkowskiego i Kąpieliskowej na Karłowicach. Całkowite przystosowanie obiektu do potrzeb uczelni i doprowadzenie go do stanu pełnej używalności wymagało poważnych środków i znacznego nakładu pracy. Koszary były w znacznym stopniu zdewastowane. Budynki w większości nie miały drzwi i okien, gruntownego

remontu wymagał system centralnego ogrzewania oraz instalacja wodociągowa i sanitarna. Nie było również hali sportowej i sali kinowo-widowskiej, które trzeba było urządzić w pomieszczeniach dawnej stajni i ujeżdżalni koni.

W dniu 10 maja 1947, po wykonaniu najważniejszych prac adaptacyjnych, przystąpiono do zajęć dydaktycznych. Pierwsza po przeniesieniu do Wrocławia promocja OSP-1 odbyła się w Opolu w ramach Ogólnopolskich Dożynek 14 września 1947. W dziesięciolecie swojego istnienia OSP-1 12 października 1953 otrzymała imię Tadeusza Kościuszki.

We wrześniu 1962 r. Oficerska Szkoła Piechoty im. T. Kościuszki we Wrocławiu przemianowana została na Oficerską Szkołę Wojsk Zmechanizowanych. W tym samym roku podjęto wstępne prace przygotowawcze nad przekształceniem istniejących szkół oficerskich w szkoły wyższe (wyższe szkoły zawodowe). W l. 1964–1965 opracowano projekty podstawowych aktów prawnych, które złożyły się na ustawę o wyższym szkolnictwie wojskowym.

Po zakończeniu przygotowań organizacyjno-programowych Rada Ministrów rozporządzeniem z 23 marca 1967 postanowiła podnieść do rangi szkół wyższych dwanaście dotychczasowych szkół oficerskich. Zarządzenie MON z 20 maja 1967 nadało jednak z dniem 1 października 1967 status wyższych uczelni tylko dziewięciu szkołom oficerskim (w tym również wrocławskiej). Centralne uroczystości inauguracyjne nauki w nowo powstałych wyższych szkołach oficerskich odbyły się 29 listopada 1967 we wrocławskiej Hali Ludowej.

Wyższa Szkoła Oficerska Wojsk Zmechanizowanych (WSOWZ) według nowej koncepcji kształcenia na poziomie wyższej uczelni zawodowej pozostała nadal szkołą typu dowódczego, lecz o znacznie bardziej pogłębionej specjalizacji kierunkowej, uwzględniającej specyfikę i potrzeby nowoczesnych wojsk zmechanizowanych, wojsk obrony wewnętrznej, powietrznodesantowych oraz ochrony pogranicza. Zakładana specjalizacja wojskowa została skoordynowana z odpowiednią podstawą przedmiotów społeczno-politycznych, ogólnokształcących i ogólnotechnicznych, uprawniających WSOWZ do nadawania absolwentom oprócz stopnia oficerskiego – podporucznika – tytułu inżyniera wojskowego.

Po okrzepnięciu szkoły jako wyższej uczelni zawodowej i zdobyciu doświadczenia w nowym systemie kształcenia, zostały zorganizowane dwa dalsze kierunki (profile): wychowania fizycznego (1976) i polityczny (1977). Na kierunku wychowanie fizyczne, przy znacznym udziale AWF we Wrocławiu, zaczęli kształcić się instruktorzy WF w wojsku z tytułem magistra WF. Na początku lat 90. ze względu na redukcję armii część tych szkół została rozwiązana.

W 1994 r. z istniejących uczelni wojsk lądowych powstały trzy szkoły – WSO im. T. Kościuszki we Wrocławiu, WSO im. S. Czarnieckiego w Poznaniu i WSO im. J. Bema w Toruniu. Na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z 18 grudnia 2001 w dniu 1 października 2002 w oparciu o te uczelnie powołana została do życia Wyższa Szkoła Oficerska Wojsk Lądowych we Wrocławiu (WSOWL).

Stan organizacyjny

Na podstawie Zarządzenia MON z 20 maja 1967 wrocławska uczelnia wojskowa otrzymała status uczelni wyższej. Do nowej koncepcji i zadań kształcenia została dostosowana

Pierwsza promocja absolwentów Studium Oficerskiego

jej struktura organizacyjna. W 1968 r. dotychczasowy Wydział Szkolenia (organ kierowania procesem kształcenia) został podniesiony do rangi Oddziału Szkolenia o następującej strukturze: szef oddziału, a jednocześnie zastępca komendanta do spraw szkolenia, Wydział Planowania, Wydział Wydawniczy, Zespół Badań Metodyki Nauczania, sekcja zaopatrzenia, biblioteka naukowa. Cykl Taktyki Ogólnej został przekształcony w Cykl Taktyki Ogólnej i Rodzajów Wojsk o określonej strukturze wewnętrznej (sekcje przedmiotowe). Powstał również Cykl Techniczny (zastąpił on rozwiązany Cykl Taktyki Rodzajów Wojsk). Dotychczasowe sekcje przedmiotowe wychowania fizycznego i spadochronową podniesiono do rangi cykli przedmiotowych. Powołano do życia nowy Cykl Przedmiotów Ogólnokształcących (matematyka, fizyka, chemia i języki obce), które w związku z tym zostały wyłączone z Cyklu Przedmiotów Społeczno-Politycznych. Cykl Ogniowy uległ przemianowaniu na Cykl Teorii i Praktyki Strzelań. Rada Pedagogiczna uczelni została przekształcona w Radę Naukową, podchorążowie zostali zorganizowani w pododdziały szkolne: I rok, II rok, III rok OSWZ. Ustalona w 1967 r. struktura organizacyjna uczelni uległa w następnych latach odpowiedniej modyfikacji.

W 1974 r. do etatu komendy szkoły wprowadzono stanowisko pomocnika, komendanta ds. naukowych. Dodatkowo utworzono ośrodek obliczeniowy, Wydział Ogólny przekształcony został w Wydział Kadrowo-Administracyjny. W Cyklu Przedmiotów Społeczno-Politycznych wprowadzono pierwszy etat naukowy adiunkta. W następnych latach utworzono dalsze cztery etaty. W 1978 r. ustalono pierwsze dwa etaty docentów szkoły. Na uwagę zasługuje fakt, iż w 1980 r. Cykl Przedmiotów Społeczno-Politycznych został przekształcony w katedrę o czterozakładowej strukturze. Stopniowo zatem nadawano szkole kształt organizacyjny właściwy dla tego typu uczelni wyższej.

W 1984 r. w WSOWZ utworzono seminarium doktoranckie, które począwszy od 1986 r. było filią seminarium doktoranckiego Wojskowego Instytutu Historycznego. Podczas jego istnienia powstało 10 rozpraw doktorskich.

Należy zaznaczyć, iż największy wkład w to osiągnięcie miał płk prof. dr hab. Ryszard Majewski, będący promotorem wszystkich wyżej wymienionych rozpraw, wybitny specjalista

w dziedzinie historii wojskowości (w szczególności dotyczącej Wrocławia i ziemi dolnośląskiej). Duże zasługi ma również płk rezerwy prof. dr hab. Franciszek Kusiak, obecnie zatrudniony na UWr.

Od 1 października 2002, na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z 18 grudnia 2001, przy wykorzystaniu potencjału szkół wojskowych z Wrocławia, Poznania i Torunia, powołana została do życia Wyższa Szkoła Oficerska Wojsk Lądowych z siedzibą we Wrocławiu (dzisiejsza WSOWL). W sierpniu 2003 r. szkoła otrzymała imię generała Tadeusza Kościuszki.

Do czerwca 2004 r. w WSOWL kształcili się podchorążowie na następujących wydziałach: Wojsk Zmechanizowanych we Wrocławiu; Inżynierii Wojskowej we Wrocławiu; Logistyki i Wojsk Pancernych w Poznaniu; Wojsk Rakietowych i Artylerii w Toruniu.

Wyższa Szkoła Oficerska Wojsk Lądowych im. Generała Tadeusza Kościuszki jest obecnie jedyną uczelnią wojskową w Polsce kształcąca kadry oficerskie na potrzeby Wojsk Lądowych. WSOWL, ze względu na charakter nauki i osiągnięcia jej absolwentów, przez wielu nazywana jest Szkołą Generalów. Nowoczesne rozwiązania w zakresie kształcenia młodych oficerów zaowocowały w 2003 r. uruchomieniem pilotażowego programu nauki – jednorocznego Studium Oficerskiego adresowanego do absolwentów szkół wyższych.

Jest to zupełnie nowa ścieżka edukacyjna otwierająca nowy rozdział działalności szkolnictwa ze względu na sposób przygotowania kadr oficerskich dla sił zbrojnych. W modelu tym przewiduje się szkolenie w niezbędnym zakresie przedmiotów ogólnych, niemniej jednak główny nacisk kładzie się na przedmioty kierunkowe i specjalistyczne. Zakłada się jednocześnie, że wybrana specjalność zawodowa oficera powinna być zbieżna z kierunkiem ukończonych studiów (np. dyplom na Wydziale Chemii i wybrana specjalność chemia wojskowa), co zagwarantuje szybkie przyswajanie wiedzy specjalistycznej.

Kształcenie kandydatów na oficerów odbywa się w Studium Oficerskim zgodnie z planem i programem kształcenia właściwym dla danej specjalności. Dla absolwentów szkół wyższych, którzy nie odbyli przeszkolenia wojskowego w trakcie studiów, czas jego trwania wynosi jeden rok. Natomiast dla tych, którzy przeszkolenie odbyli (sześciotygodniowe lub trzymiesięczne) jest skrócony odpowiednio do zakresu wcześniejszego szkolenia podstawowego.

W organizacji procesu dydaktyczno-wychowawczego w WSOWL wydziela się etapy kształcenia, zróżnicowane pod względem treści programowych, form, zasad i metod. Etapami tymi są: podstawowe szkolenie wojskowe (trwające ok. 5 tygodni w WSOWL); wstępna specjalizacja zawodowa – przygotowanie ogólnozawodowe i specjalistyczne do poziomu dowódcy drużyny (równorzędnego) trwające ok. 16 tygodni w WSOWL oraz w centrach i ośrodkach szkolenia specjalistycznego poszczególnych rodzajów wojsk; specjalizacja zawodowa – przygotowanie specjalistyczne do poziomu dowódcy plutonu (równorzędnego) trwające ok. 25 tygodni w WSOWL i centrach szkolenia specjalistycznego poszczególnych rodzajów wojsk, w którego ramach przewidziano również obóz szkoleniowy zakończony częścią praktyczną egzaminu oficerskiego.

Podstawowe szkolenie wojskowe ma charakter intensywnego przygotowania kandydata na oficera do służby wojskowej przy zachowaniu zasady stopniowania trudności. Okres ten po-

Przysięga na sztandar uczelni wyróżnionych żołnierzy Studium Oficerskiego

Część kulminacyjna przysięgi Studium Oficerskiego

winien umożliwić kandydatom adaptację do służby wojskowej oraz opanowanie podstawowej wiedzy, umiejętności i nawyków z zakresu przygotowania ogólnowojskowego. Kończy się sprawdzianem kwalifikacyjnym słuchaczy, a także ponowną weryfikacją ich predyspozycji psychicznych i zdrowotnych do zawodowej służby wojskowej. Sprawdzenie ten organizuje się w formie kilkudniowego intensywnego ćwiczenia kompleksowego. W trakcie ćwiczenia w odniesieniu do określonych specjalności wojskowych prowadzi się badania psychologiczne i lekarskie. Kandydatów, którzy nie zostali zakwalifikowani do dalszego kształcenia, kieruje się do dyspozycji właściwych Wojskowych Komend Uzupełnień (WKU). Na etapie wstępnej specjalizacji zawodowej proces kształcenia ukierunkowany jest na opanowanie przez słuchaczy wiedzy ogólnozawodowej oraz podstaw przygotowania specjalistycznego. W końcowym okresie tego etapu realizowany jest obóz szkoleniowy, trwający do dwóch tygodni, zakończony sprawdzianem praktycznym.

Podczas specjalizacji zawodowej kształcenie ukierunkowane jest na opanowanie przez słuchaczy wiedzy specjalistycznej w zakresie określonej specjalności wojskowej. Etap ten podporządkowany jest zdobywaniu i ugruntowaniu wiedzy oraz umiejętności w zakresie dowodzenia plutonem i eksploatacji techniki wojskowej. Kształcenie w Studium Oficerskim kończy się egzaminem na oficera, który składa się z części praktycznej oraz teoretycznej i umożliwia sprawdzenie umiejętności i wiedzy słuchaczy.

Nowe wymagania dotyczące PSZ spowodowały również potrzebę zmiany ustawy dotyczącej służby wojskowej. Po długim okresie oczekiwań 1 lipca 2004 weszła w życie nowa ustawa. Przewidywała ona również zmiany w szkolnictwie wojskowym.

W celu sprostania nowym wyzwaniom i zapotrzebowaniu PSZ wrocławska uczelnia zmuszona była przejść gruntowne przeobrażenie. W miejsce starych struktur powstały nowe, zupełnie inne od dotychczasowych, zmianie uległy także programy kształcenia naszych studentów. Pod koniec lipca zapadła znamienna i jakże radosna dla naszej społeczności uczelnianej decyzja, iż o przyjęcie do WSOWL mogą ubiegać się również absolwenci szkół ponadgimnazjalnych. Nowy program kształcenia zakłada uzyskanie w trakcie studiów tytułu magistra (odbywać się to będzie w ramach współpracy z PWR). W związku z tymi zmianami kolejna immatrykulacja była dla społeczności wrocławskiej uczelni wielkim świętem,

ze względu na fakt, iż po okresie 3-letniej przerwy w naborze, od 14 września 2004 WSOWL rozpoczęła kształcenie pierwszych 80 absolwentów szkół średnich, w systemie całkowicie nowych, 5-letnich studiów magisterskich. Ślubowanie Podchorążego złożyło również 174 słuchaczy Studium Oficerskiego, absolwentów wyższych uczelni cywilnych, którzy biorą udział w 13-miesięcznym szkoleniu wojskowym, by po jego odbyciu związać swoją przyszłość z zawodową służbą wojskową.

Absolwenci szkoły mianowani są na stopień podporucznika i kierowani do dalszej służby w jednostkach wojskowych na stanowiska dowódców plutonów, m.in. do tak elitarnych jednostek, jak: GROM, Formoza, 6. Brygada Desantowo-Szturmowa, 25. Brygada Kawalerii Powietrznej czy 1. Pułk Specjalny Komandosów. Najlepsi mają możliwość pełnienia służby w misjach pokojowych w ramach ONZ oraz pracy w strukturach NATO.

Komendanci i komendanci rektorzy* od roku 1967

Wyższa Szkoła Oficerska Wojsk Zmechanizowanych im. T. Kościuszki, lata 1967–1994

Gen. bryg. Zdzisław Kwiatkowski 1 kwietnia 1967–30 września 1970

Gen. bryg. Kazimierz Stec 30 września 1970–9 września 1974

Gen. bryg. Stefan Zieliński 9 września 1974–28 maja 1976

Płk dr Wiesław Stępniewski 28 maja 1976–22 maja 1978

Gen. bryg. Leszek Kozłowski 22 maja 1978–31 lipca 1983

Gen. bryg. Mariusz Zdrzałka 26 listopada 1983–23 października 1987

Gen. bryg. Janusz Ornatowski 23 października 1987–27 września 1991

Gen. bryg. Ryszard Lackner 27 września 1991–24 października 1994

Wyższa Szkoła Oficerska im. T. Kościuszki, lata 1994–2002

Gen. bryg. Ryszard Lackner 25 października 1994–16 marca 2002

Płk dr inż. Jan Ciećkiewicz – 16 marca 2002–6 września 2002

Wyższa Szkoła Oficerska Wojsk Lądowych im. Generała Tadeusza Kościuszki

Gen. bryg. dr Andrzej Muth 6 września 2002–2 września 2005

Gen. bryg. Kazimierz Jaklewicz 2 września 2005–

* Tytuł komendanta rektora obowiązuje od roku 1993.

WYŻSZA SZKOŁA OFICERSKA
WOJSK LĄDOWYCH
im. gen. Tadeusza Kościuszki

